

УДК 351.74

 DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1405638>
I.I. СЕНЧУК,

доцент кафедри загальноправових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент, м. Харків, Україна;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0025-8143>

ГАРАНТІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

I.I. SENCHUK,

Ass. Professor, Chair of General Law Disciplines, Kharkiv National University
of Internal Affairs, Ph.D. in Law, Associate Professor, Kharkiv, Ukraine;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0025-8143>

THE GUARANTEES OF POLICE'S PROFESSIONAL ACTIVITY IN MODERN CONDITIONS

Постановка проблеми

В умовах реформування правоохоронної системи України все більше уваги привертається до якості надання поліцейських послуг. Суспільство менше цікавить сама присутність поліцейських, більше уваги приділяється особі поліцейського, рівню його підготовки та освіти, його фізичній формі та здатності адекватно реагувати на виклики, які постають при виконанні службових обов'язків.

Проте, саме лише звання поліцейського не прибирає всі перепони у забезпеченні законності та правопорядку. Професійна діяльність поліцейського має забезпечуватися дією комплексу засобів, які дозволяють ефективно виконувати йому свої обов'язки та гарантувати безпеку. Дослідженню гарантій діяльності працівників правоохоронних органів приділена значна увага в дослідженнях учених різних галузей юридичної науки. Так, М.І. Іншин розглядав соціальне забезпечення працівників поліції як запоруку їх професійної діяльності [1, 2]. Адміністративно-правовим аспектам гарантування професійної діяльності міліції було присвячено значну кількість робіт, однак у зв'язку з реорганізацією міліції в поліцію, були частково змінені і гарантії професійної діяльності поліцейських. Тому, на нашу думку, доцільніше розглядати відповідні практичні проблеми з позицій застосування новітнього законодавства без глибокого аналізу попередніх напрацювань, які стосувалися міліції.

У 2017 році друком вийшла стаття Д.В. Швеця «Гарантії професійної діяльності поліцейських» [3], в якій досліджувалися теоретико-пра-

вові аспекти сучасного стану правового закріплення гарантій професійної діяльності поліцейських.

Дослідженню окремих засобів забезпечення діяльності поліцейських присвячуються роботи дослідників у різних країнах та на міжнародному рівні. Так, Кестутіс Віткаускас (Kęstutis Vitkauskas) досліджував фактори, які впливають на ефективність роботи поліцейського в умовах країн ЄС [4]. Малкольм К. Сперроу (Malcolm K. Sparrow) в ґрунтовному дослідженні щодо визначення ефективності сучасної поліції, вказував на фактори, які значно впливають на належне здійснення поліцейськими своїх обов'язків [5].

Однак, у роботах вчених не знайшли достатнього відображення проблеми гарантування професійної діяльності поліцейських в умовах сьогодення з погляду практичного їх застосування підрозділами національної поліції. Іноземні дослідники з країн Заходу у своїх роботах опираються здебільшого на досвід власних країн з усталеною традицією демократій та перевіреною часом системою органів правопорядку і правосуддя. Їх досвід цікавий як орієнтир напрямку розвитку та функціонування органів поліції, однак його досить важко застосовувати у вітчизняних умовах тотальної реформи аналогічних органів в Україні. Тому метою статті є визначення проблемних питань практичного забезпечення гарантій професійної діяльності поліцейського в сучасних умовах діяльності поліції та реформування правоохоронної системи України. Новизна роботи полягає у науковому обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення

практичних механізмів гарантування професійної діяльності поліцейських. Завданням статті є визначення загальних засад гарантування професійної діяльності поліцейських; правових, організаційних, матеріально-технічних, соціально-економічних і психологічних гарантій професійної діяльності поліцейських.

Загальні засади гарантування професійної діяльності поліцейських

Розглядаючи гарантії діяльності поліцейського, перш за все, необхідно враховувати загальне поняття гарантій. Так, у довідковій літературі «гарантія» розглядається як порука в чомусь, забезпечення чого-небудь; умови, що забезпечують успіх чого-небудь. Гарантії можуть бути поділені на види в залежності від їхньої природи [6]. Враховуючи, що діяльність поліцейського є юрисдикційною, врегульована правом та направлена на правову охорону суспільних відносин, окремо маємо вказати і на юридичні гарантії, якими прийнято вважати законодавчо закріплені засоби охорони суб'єктивних прав громадян і організацій, способи їх реалізації, а також засоби забезпечення законності і охорони правопорядку, інтересів особистості, суспільства і держави.

Слід зазначити, що, на нашу думку, розглядаючи гарантії діяльності поліцейського недопустимо обмежуватися тими засобами, які вказані в законі в якості гарантій. Професійна діяльність поліцейського забезпечується одночасною дією великої кількості факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру. Тому в якості гарантій діяльності поліцейського мають розглядатися всі ті засоби та/або діяльність інших суб'єктів, які сприяють або забезпечують діяльність поліцейського як службової одиниці в структурі органів Національної поліції. Їх коло не є обмеженим і не може пов'язуватися з діяльністю тільки органів поліції. Факторами, які впливають на рішення людини служити в поліції та на якість виконання обов'язків поліцейського, є: внутрішня мотивація людини, підтримка її служби членами сім'ї, відношення оточення поліцейського та суспільства в цілому до діяльності як поліції, так і окремо взятого поліцейського, матеріальне забезпечення у всіх його проявах та низка інших.

Основою для визначення гарантій професійної діяльності поліцейських є ст.62 Закону України «Про Національну поліцію» [7], з якої можна виділити основні види гарантій діяльності поліцейського. Умовно їх можна поділити на правові, організаційні, матеріально-технічні та соціально-економічні.

Правові гарантії професійної діяльності поліцейських

Правовими гарантіями є саме юридичні механізми сприяння професійній діяльності поліцейських, які встановлюють засоби правового впливу на поведінку як самого поліцейського, так і не обмеженого кола осіб, з якими може стикатися поліцейський. Саме лише закріплення певної гарантії в тексті нормативного акту не робить таку гарантію правовою. Інакше, всі засоби, які сприяють виконанню функцій поліцейським, необхідно вважати правовими.

Однією з основних правових гарантій діяльності поліцейського є його правовий статус як представника держави. У зв'язку з цим, поліцейський в повній мірі має право контролювати виконання приписів законодавства України та застосовувати державний примус для виконання своїх функцій у разі необхідності. В розвиток цього є, наприклад, закріплене положення ч.2 ст.62 Закону України «Про Національну поліцію»: «Законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами». Це, в свою чергу, покладає на інших суб'єктів обов'язок здійснити дії або утриматися від них на виконання вказівок поліцейського.

Правовою гарантією діяльності поліцейського є закріплення більш жорстких видів юридичної відповідальності за правопорушення у відношенні поліцейського. Зокрема, ст.185 КУпАП [8] передбачається відповідальність за злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського та ст.185-7 КУпАП караються публічні заклики до невиконання вимог поліцейського. Подібна конструкція зафіксована в ч.2 ст.342 КК України, яка передбачає відповідальність за опір працівникові правоохоронного органу і є кваліфікованим складом по відношенню до ч.1 ст.342 КК України [9].

Однак, слід зазначити, що саме декларування та фіксація в законодавстві більш суворого покарання за протидію поліцейському не робить роботу останнього гарантованою та забезпеченою. Аналіз практики правозастосування на прикладі притягнення до відповідальності за ст.185-7 КУпАП вказує на досить рідкісні випадки її застосування. Зокрема, за даними Державного реєстру судових рішень на території Рівненської області така категорія справ судами розглядалася лише один раз із середини 2015 року (справа № 569/9187/16-п). Дана область обрана не випадково, адже саме на її території були наймасовіші сутички між поліцією та громадянами, які незаконно видобували бурштин. І

перекваліфікацією таких дій на ч.2 ст.342 КК України теж неможливо виправдати, адже за даним того ж реєстру судових рішень, вироків у відношенні осіб, які видобували бурштин, теж на момент підготовки цієї статті немає.

Водночас, із розвитком телекомунікаційних технологій і здешевлення відеоапаратури, все частіше в мережі Інтернет можна побачити матеріали, в яких учасники під виглядом зацікавленої громадськості, свідомо провокують поліцейських на міжособистісний конфлікт, намагаються вивести з рівноваги, перешкоджають поліцейським здійснювати їх обов'язки, самовільно здійснюють контроль за проходженням служби поліцейськими. Результатом таких акцій є матеріали, які дискредитують як окремого поліцейського, так і органи поліції в цілому. Нам не відомо жодного випадку притягнення таких осіб до відповідальності за такі умисні дії. Більше того, з'являються матеріали відвертого нападу на поліцейських у приміщенні територіальних підрозділів поліції. Уявити подібну ситуацію в будь-якій цивілізованій країні світу просто важко. Більше того, вказані відеоматеріали використовуються для розміщення на каналах сервісу Ютуб, і ні для кого не секрет, що в разі зацікавленості аудиторії до відеоматеріалу, власник каналу отримує досить значні суми доходів від демонстрації відео від рекламодавців. Тобто, створюється ціла медіа індустрія, яка заробляє кошти на дискредитації поліції.

В цілому аналіз практики застосування такої правової гарантії як більш жорсткого виду відповідальності за правопорушення у відношенні поліцейського, вказує на недовірливість цього механізму з тими санкціями, які судами застосовуються. На нашу думку, основною причиною є вкрай незначні санкції або досить широкі альтернативи санкцій.

Так, злісна непокора поліцейському тягне за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб. Суди призначають покарання у вигляді штрафу, а це на сьогодні від 136 до 255 грн. Арешт практично не застосовується. Тому, так звані «активісти» свідомо допускають правопорушення у відношенні поліцейських задля заробітку, а штрафи є тільки витратами на шляху отримання більшого доходу або «плата» за своєрідну роз-

вагу – знущання з поліцейських. Для порівняння за ухилення від виконання законних вимог прокурора щодо прибуття в орган прокуратури, – тягне за собою накладення штрафу від двадцяти (340 грн) до вісімдесяти (1360 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Таким чином, необхідно зазначити, що правові гарантії діяльності поліцейських на сьогодні носять здебільшого декларативний характер. Основної мети – загальної превенції, вони не досягають.

Організаційні гарантії професійної діяльності поліцейських

Наступним видом гарантії професійної діяльності поліцейських є *організаційні гарантії* – вони створюють передумови для незалежності та неупередженості поліцейського при виконанні своїх обов'язків. Ст.62 Закону України «Про Національну поліцію» зазначається, що поліцейський під час виконання покладених на нього обов'язків підпорядковується тільки своєму безпосередньому та прямому керівнику. Ніхто, крім безпосереднього і прямого керівника (за винятком випадків, прямо передбачених законом), не може надавати будь-які письмові чи усні вказівки, вимоги, доручення поліцейському або іншим способом втручатися в законну діяльність поліцейського. Ніхто не має права покласти на поліцейського виконання обов'язків, не визначених законом.

Організаційні гарантії діяльності поліцейського створюють умови для реалізації принципу єдиначальності, обмежує джерела та потік оперативної інформації, яка впливає на прийняття рішення поліцейським, збалансовує систему «начальник-підлеглий». За відсутності таких гарантії, в повсякденній діяльності поліцейського може виникати безліч випадків, коли поліцейський буде приймати інформацію і вказівки від певного кола осіб із різним змістом та спрямуванням. Це не дозволить прийняти неупереджене та правильне рішення, особливо в ситуаціях критичного обмеження часу на обробку такої вхідної інформації.

Матеріально-технічні гарантії професійної діяльності поліцейських

Матеріально-технічні гарантії створюють умови для належного виконання обов'язків поліцейського. До них можна віднести забезпеченість автотранспортом та пальним для нього, необхідною оргтехнікою, приміщеннями, обладнанням, спеціальними засобами та озброєнням. Серйозних наукових підходів до вирішення проблем

даний напрямок не потребує. Адже, кожен керівник чи поліцейський знає, що йому потрібно для більш якісного виконання службових обов'язків, і питання стоїть у площині більше фінансування витрат та збереженості придбаного. Виключення складають новітні наукові розробки в царині криміналістичної техніки, однак, це не є предметом дослідження в цій роботі.

Соціально-економічні гарантії професійної діяльності поліцейських

Соціально-економічні гарантії забезпечують створення та підтримання внутрішньої мотивації поліцейського до продовження служби. До таких гарантій відноситься грошове забезпечення, соціальне та пенсійне забезпечення.

Щодо грошового забезпечення (заробітної плати) ситуація нібито для всіх зрозуміла: чим більше – тим краще. Однак і тут є свої проблеми, які виникли на практиці. Утопічною ситуацією є служба в поліції лише альтруїстів за символічне грошове забезпечення, однак, поліцейські є звичайними людьми і теж мають повсякденні матеріальні потреби в забезпеченні себе та своїх сімей. Дійсно рівень грошового забезпечення має робити службу в поліції конкурентоздатною в порівнянні з роботою в інших галузях економіки. З іншого боку, надзвичайно високі заробітки в поліції в порівнянні з іншими робочими місцями приваблює на службу «випадкових» людей. Перші набори до лав патрульної поліції показали, що перша та друга «хвиля» нових поліцейських мали високий рівень особистої мотивації та освіченості. Отримавши досить пристойне грошове забезпечення за свою службу, вони зробили гарну рекламу новоствореній патрульній поліції. Однак, наступні набори показали, що на високу зарплатню в поліції почали претендувати особи, які за морально-психологічними даними не можуть претендувати на службу. Не поодинокими були випадки проходження конкурсу особами, які перебувають на обліках в наркологічних диспансерах. Населення також неоднозначно відгукнулося на ідею повного оновлення складу патрульної поліції, вказувалося на низький рівень готовності до нетипових ситуацій тощо.

Крім того, на початковому етапі реформування поліції виникла ситуація, коли вперше призначені на посади поліцейські отримували грошове забезпечення більше, ніж колишні міліціонери, при виконанні тих же функцій. Така «несправедливість» призвела до значного відтоку кваліфікованих кадрів, які відмовилися

проходити переатестацію або звільнилися після її проходження.

На нашу думку, грошове забезпечення поліцейського має створювати умови для залишення на службі та стимулювання найбільш якісних кадрів. Досягти це можливо не шляхом встановлення одразу високого рівня заробітної плати, а запровадженням стимулюючих надбавок, їх справедливим встановленням та обов'язковим фінансуванням.

Однак, не тільки грошове забезпечення створює матеріальну основу внутрішньої мотивації поліцейських. Досить суттєвою умовою роботи у будь-якого роботодавця є так званий «соціальний пакет». До нього відносяться умови для оздоровлення, страхові гарантії на випадок втрати працездатності або загибелі, пенсійне забезпечення.

Основою соціального пакета поліції на сьогодні є тривалість оплачуваної відпустки та пенсійне забезпечення – саме ці два фактори найбільше впливають на прийняття рішення про вступ на службу або про її продовження і є не менш вагомими, ніж грошове забезпечення.

З тривалістю щорічної відпустки законодавчо все визначено, а порядок її надання, на нашу думку, достатньо стимулює до продовження служби в поліції. Стосовно пенсійного забезпечення все не так однозначно. В суспільстві існує думка, що надання поліцейським права виходу на пенсію за умови 25 річної вислуги років є не виправданим. Таке положення речей дозволяє за умови початку служби в 18-річному віці виходити на пенсію в 43 роки за умов виходу на пенсію інших категорій громадян у віці 60 років і більше. Такий пільговий порядок не відповідає напруженості служби в поліції. Однак треба враховувати специфіку проходження служби в поліції. Поряд із роботою в встановлений режимом час, поліцейський знаходиться при виконанні обов'язків практично будь-де та будь-коли. Він не може посилатися на відпустку або позаурочний час як причину невиконання функцій поліцейського в разі, коли таке виконання є конче необхідне в даній ситуації. Тому чисто математично в поліцейського за тиждень не 40 год. робочого часу, а 112, за виключенням 8 годин на сон щоденно. Тому за 25 років вислуги поліцейський умовно може мати 70 років робочого стажу. Зрозуміло, що це тільки теоретичне моделювання, але воно вказує на особливість служби в поліції. Крім того, скорочена вислуга років для виходу на пенсію має розглядатися як своєрідна компенсація поліцейському на обмеження окремих його

конституційних прав, яких не зазнають інші категорії працюючих – обмежене право на підприємницьку або іншу трудову діяльність, відсутнє право на страйки, є свої особливості свободи пересування тощо. Вже не говорячи про постійну небезпеку для життя і здоров'я від неправомірних дій правопорушників.

Більше того, пенсійні реформи стосувалися й поліцейських (міліціонерів). Так, після запровадження 25 років вислуги, замість 20, значна кількість працівників ОВС свого часу звільнилися саме через безперспективність отримання пенсії в терміни, які вони визначали для себе на початку службової діяльності. Підвищення пенсійного віку неодмінно призведе до збільшення плинності кадрів і службу залишать з цієї причини саме молоді працівники, за якими майбутнє кожної структури.

Психологічні гарантії професійної діяльності поліцейських

Слід зазначити, що поряд із названими й виведеними з закону гарантії, на нашу думку, необхідно назвати такі специфічні гарантії, які умовно можна назвати «психологічними». До них треба віднести ті способи і засоби, які дозволяють створити в людині бажання прийти на службу в поліцію та її продовжувати. Досить часто їх ототожнюють з поняттям соціально-психологічний мікроклімат – якісним станом міжособистісних стосунків в колективі. Однак, психологічні гарантії не можна обмежувати тільки колективом поліцейських.

На нашу думку, недооцінка психологічних факторів, які негативно або позитивно впливають на службу поліцейського, є найбільшою проблемою поліції, яку вона успадкувала від міліції. Так, останнім часом все частіше в органах поліції застосовуються анонімні анкетування для виявлення психологічних проблем у колективах. Однак, усі вони направлені на подолання проблем у колективі між поліцейськими. Без сумніву, це дуже важливо і дозволяє досягти ефективної роботи підрозділу, однак мало відповідає на питання внутрішнього запиту людини на продовження служби.

Наведемо теоретичну модель – є злагоджений колектив територіального підрозділу поліції, клімат у середині колективу здоровий та діловий, проблем із міжособистісними конфліктами в колективі немає. Однак, на території діяльності такого органу створено різко негативне відношення до поліції з боку місцевого населення у зв'язку з зухвалою неправомірною поведінкою поліцейського, який не служить в цьому органі –

різко негативний імідж поліції. У зв'язку з чим, вибір проходити службу в поліції кожного окремого поліцейського не підтримує сім'я та оточення. Чи зможуть усі 100 % поліцейських продовжувати службу? Відповідь – Ні. Ситуації на кшталт подій у м. Врадіївці тому підтвердження, не всі поліцейські продовжили службу в районному відділі.

Тому вдаватися до дослідження способів оздоровлення соціально-психологічного мікроклімату в рамках цієї статті ми не будемо, цьому присвячено багато досліджень психологів. Відзначимо тільки ті психологічні аспекти, які існують поза поліцейським колективом і, на нашу думку, можуть сприяти продовженню служби поліцейським.

По-перше, необхідно переглянути систему PR-менеджменту поліції. Прес-служби поліції повинні не тільки надавати пояснення з приводу певних подій за участі поліцейських, а по суті «захищатися». Робота має вестися на упередження. Кожен відеоролик, який дискредитує органи поліції, має супроводжуватися коментарем з боку поліції. Якщо працівник поліції був не правий, про це має бути вказано, але тільки декларативно, а не влаштовувати «публічну страту». Всі такі помилки поліцейських мають розглядатися на заняттях із службової підготовки, якій, до речі, має бути надано інше значення. Жорстко мають критикуватися неправомірні дії громадян-учасників зафільмованої події з компетентним коментарем щодо наслідків таких дій. Це дозволить створити позитивний імідж служби в поліції, а не імідж «збіговиська некомпетентних й лінивих громадян». Один такий відеоматеріал вартує більше 10 бігбордів із зображенням усміхнених поліцейських на фоні нового автомобіля.

По-друге, запровадити відповідальність за образу поліцейського, як посадової особи поліції. Відповідний законопроект № 5110 зареєстровано у Верховній Раді України. На сьогоднішній день по суті поліцейський на образи у свою адресу має тільки «стійко не сприймати їх у свою адресу». Жодних наслідків для громадянина, який не допускає інших правопорушень, не буде. Це як не збільшує авторитет влади в цілому, так і не дозволяє з самоповагою відноситися поліцейському до самого себе. Особа, яка себе поважає, не зможе довго терпіти таке відношення. Виникають два наслідки: або поліцейські себе протиставляють населенню – деструктивний шлях для обох сторін, або поліцейський звільняється зі служби – деструктивний

спочатку для поліції, а потім і для суспільства. Інших наслідків немає, є тільки їх варіації в залежності від обставин та осіб.

По-третє, налагодити юридичну підтримку діяльності поліцейських у вигляді подачі позовів до учасників подій, які в негативному світлі відображають поліцію у випадку відсутності порушень в діяльності поліцейських. Не поліцейський має захищати себе сам за власний рахунок, як це було в м. Харків [10], а вся поліція має захищатися.

По-четверте, мають здійснюватися заходи психологічної підготовки та психологічної реабілітації поліцейських. Усі ситуації не передбачити, але найбільш типові можна розглянути та надати поліцейським знання про прийоми, так би мовити, психологічного захисту.

Висновки

Слід зазначити, що значна частина гарантій професійної діяльності носять декларативний характер. Практика правозастосування, особливо судова практика, не стоїть на шляху підвищення авторитету поліції. Задля підвищення рівня гарантованості професійної діяльності поліцейських, на нашу думку, необхідно:

1. Посилити відповідальність за правопорушення у відношенні поліцейських шляхом узго-

дження санкцій з економічною ситуацією. Не можуть бути аргументом для не підвищення штрафів незначні заробітні плати. Порушувати закон має бути вкрай не вигідно. Всі справи проти поліцейських розглядаються судами, а тому можливостей для зловживання з боку поліцейських практично немає.

2. Встановити юридичну відповідальність за образу поліцейського. У людини не може виникати бажання образити поліцейського тільки тому, що він поліцейський.

3. Переглянути зміст і тематику занять із службової підготовки. Заняття мають проводитися не задля законспектування відомого із року в рік закону. Мають розглядатися в більшому об'ємі саме психологічні та правові аспекти проблемних питань службової діяльності, аналізуватися помилки інших поліцейських задля недопущення їх повторення. Адже далеко не всі поліцейські мають або повинні мати юридичну освіту.

Все це дозволить припинити деморалізувати поліцію, сприятиме залишенню на службі осіб з високими діловими та моральними якостями, підвищить як повагу суспільства до поліції і держави в цілому, так і повагу поліцейських до громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іншин М. І. Соціальне забезпечення працівників поліції. *Митна справа*. 2015. № 5 (2). С. 325–330.
2. Іншин М. І. Сутність і значення соціального забезпечення працівників поліції в сучасних умовах. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*. 2015. Вип. 4. С. 269–277.
3. Швець Д. В. Гарантії професійної діяльності поліцейських. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. № 4 (79). С. 15–25.
4. Kęstutis Vitkauskas. Efficiency of factors motivating professional activity: study of police officers' attitude. URL: <https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/14917/Vitkauskas.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
5. Sparrow, Malcolm K. Measuring Performance in a Modern Police Organization. *New Perspectives in Policing Bulletin*. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice, 2015. NCJ 248476.
6. Гарантія. *Словник української мови*: в 11 т. 1971. Т. 2. С. 29.
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580–VIII. *Урядовий кур'єр*. 12.12.2015.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984 № 8073–X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 52. Ст. 1122.
9. Кримінальний кодекс України : від 05.04.2001 № 2341–III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv>.
10. Харківський патрульний програв суд активісту за образу честі та гідності. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/harkivskiy-patrulniy-prograv-sud-aktivistu-za-obrazu-chesti-ta-gidnosti-939148.html>.

REFERENCES

1. Inshyn, M. I. (2015). *Sotsial'ne zabezpechennya pratsivnykiv politsiyi* [Social security for police officers]. *Митна справа*, 5(2). 325–330 (in Ukr.).
2. Inshyn, M. I. (2015). *Sutnist' i znachennya sotsial'noho zabezpechennya pratsivnykiv politsiyi v suchasnykh umovakh* [The essence and importance of social security for police officers in modern conditions]. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*, (4). 269–277 (in Ukr.).
3. Shvets', D. V. (2017). *Harantiyi profesynoyi diyal'nosti politseys'kykh* [Guarantees of professional activity of the police]. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*, 4(79). 15–25 (in Ukr.).

4. Kęstutis Vitkauskas. Efficiency of factors motivating professional activity: study of police officers' attitude. Retrieved from: <https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/14917/Vitkauskas.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (in Eng.).
5. Sparrow, Malcolm K. (2015). Measuring Performance in a Modern Police Organization. *New Perspectives in Policing Bulletin*. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice. NCJ 248476 (in Eng.).
6. Harantiya [Warrant]. *Slovnyk ukrayins'koyi movy*: v 11 t. 1971. (2). 29 (in Ukr.).
7. Pro Natsional'nu politsiyu [About the National Police]. *Zakon Ukrainy* (02.07.2015 No 580–8). *Uryadovyy kur'yer*. 12.12.2015 (in Ukr.).
8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. *Zakon Ukrainy* (07.12.1984 No 8073–10). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*. Dodatok do № 52. 1122 (in Ukr.).
9. *Kryminal'nyy kodeks Ukrainy* [Criminal codex of Ukraine]. *Zakon Ukrainy* (05.04.2001 No 2341–3). Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv> (in Ukr.).
10. *Kharkivs'kyy patrol'nyy prohrav sud aktivistu za obrazu chesti ta hidnosti* [The Kharkiv patrol loses the court of the activist for the image of honor and dignity]. Retrieved from: <https://tsn.ua/ukrayina/harkivskiy-patruelniy-prohrav-sud-aktivistu-za-obrazu-chesti-ta-gidnosti-939148.html> (in Ukr.).

Надійшла 21.04.2018

РЕКОМЕНДОВАНЕ ЦИТУВАННЯ (RECOMMENDED CITATION), АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS)

Сенчук І. І. Гарантії професійної діяльності поліцейських в сучасних умовах. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2018. № 3. С. 88–95. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2018_3_13.pdf

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1405638>

Класифіковано гарантії професійної діяльності поліцейського на правові, організаційні, матеріально-технічні, соціально-економічні. Виділено психологічні гарантії, що дозволило запропонувати для підтримання внутрішньої психологічної мотивації поліцейського: переглянути систему PR-менеджменту поліції; запровадити відповідальність за образу поліцейського, як посадової особи поліції; налагодити юридичну підтримку діяльності поліцейських; запровадити заходи психологічної підготовки та психологічної реабілітації поліцейських. Визначені шляхи та способи удосконалення практичного механізму гарантування діяльності поліції, запропоновані зміни до законодавства в цьому напрямку. Вказано на необхідність: посилити відповідальність за правопорушення у відношенні поліцейських шляхом узгодження санкцій з економічною ситуацією; встановити юридичну відповідальність за образу поліцейського; переглянути зміст і тематику занять із службової підготовки.

Ключові слова: забезпечення професійної діяльності; поліція; мотивація; підготовка поліцейських; поліцейська служба

Сенчук И.И. Гарантии профессиональной деятельности полицейских в современных условиях

Классифицированы гарантии профессиональной деятельности полицейских на: правовые, организационные, материально-технические, социально-экономические. Выделены психологические гарантии, что позволило предложить для поддержания внутренней психологической мотивации полицейского: пересмотреть систему PR-менеджмента полиции; ввести ответственность за оскорбление полицейского, как должностного лица полиции; наладить юридическую поддержку деятельности полицейских; принять меры психологической подготовки и психологической реабилитации полицейских. Определены пути и способы совершенствования практического механизма обеспечения деятельности полиции, предложены изменения в законодательство в этом направлении. Указано на необходимость: усилить ответственность за правонарушения в отношении полицейских путем согласования санкций с экономической ситуацией; установить юридическую ответственность за оскорбление полицейского; пересмотреть содержание и тематику занятий по служебной подготовке.

Ключевые слова: обеспечение профессиональной деятельности; полиция; мотивация; подготовка полицейских; полицейская служба

Senchuk I.I. The Guarantees of Police's Professional Activity in Modern Conditions

The problem of comprehensive provision with various means and methods of daily activities of the police is acutely presented in the conditions of police authorities' reforming. The guarantees of police's professional activity are enshrined into law taking into account the changes in the direction, tasks, and nature of the police activities. However, they haven't been enough checked with time yet. The task of the article is to define general principles that guarantee the professional police

activity; legal, organizational, material and technical and socio-economic and psychological guarantees of police activity. The tasks of the article have been fulfilled with such methods as the analysis of the contents of law acts for the purpose of securing the basic guarantees of the activities of the police and the harmonization of the provisions of various legislative acts among themselves; the forms of interactions of various officials or structures within the police itself and determining their place and significance for ensuring police activity have been researched with the functional method; modeling of practical situations in daily activities to identify possible options for the behavior of the police and other. As the result of research, the policeman's modern guarantees of professional activity are classified into legal, organizational, material and technical and socio-economic. The psychological guarantees of police activity have been determined separately. To support the internal psychological motivation of a policeman, it is offered to review the system of PR-management of the police; establish responsibility for the insult of the policeman as a police officer; establish legal support to the police; introduce measures of psychological training and psychological rehabilitation of police. The ways and means of improving practical mechanism to guarantee the police activity are defined, the changes to the legislation in this sphere are offered. In order to stop demoralization of police, to assist keeping the employment of people with high professional and moral qualities, to increase public respect to the police and the state in general and the respect of police officers to citizens it is offered: 1. To enhance the responsibility for misdemeanors against police by harmonizing sanctions with the economic situation. 2. To establish legal liability for insulting a policeman. 3. To review the content and the theme of the official training sessions.

Key words: *provision of professional activities; police; motivation; police training; police service*